

regény, szindarab, film megfosztotta az orvost különleges hitelétől s az orvosi munka nehézségeit magnagyítva, s az irodalom prizmáján keresztül torzítva viszi a közönség elé. Az orvostudomány állandó fejlődése, bizonyos gyógyító elvek korszerűsége következtében nehéz a műhibát meghatározni, a nézetek ingadozása pedig szinte lehetetlenné teszi jóhiszemű orvosra a műhibára rábizonyítását. Sohasem szabad u. i. az orvostól többet várni, mint amire a tudomány lehetőséget nyújt. (Steuer Imre Iván)

PALFELIRATOK. Minden drága... Munkát, kenyeret, zsidótörvény nem tesz nekünk eleget... Ki a zsidókkal!... Szabadságot a magyarnak, hogy ne legyen német gyarmat... Igazságot Szálasinak!... Nem harcolunk a Szovjet ellen... Harc, kitartás! Szálas! jön!... Közös lengyel-magyar határt!... El a lengyelektől!... Eljen a magyar-német-olasz barátság!... Ilyen és hasonló feliratok ordítanak felénk egy idő óta itt a Felvidéken a falakról, kerítésekről, oszlopokról, harsogón és egymást túllícitálva. Tele van velük minden város, minden község, akárva-akaratlan tudomást szerzünk róluk. Kibetűzzük, elolvassuk a krétával, olajjal tántorgó, iromba betűikkel sebtiben falrórótt jelszavakat, feliratokat. Gyönyörű magán- és középületeket, sőt műemlékeket éktelenítenek így el, firkálnak tele kiméletlenül és barbár módon. Miért? Mi célból? Megszoktuk eddig, hogy csak trágár ábrákkal és feliratokkal éktelenítik el a falakat kamasz sihederek és csirkefogók. Trágár jelekkel, melyek mellett csendes álszeméremmel haladtunk el, mert az illendőség azt diktálta, hogy ne vegyünk tudomást róluk. Am ezek az új feliratok megállítanak, gondolkodásra készítenek. Mert tagadhatatlan, hogy a szexuális vonatkozású obszcén rajzok és feliratok helyét túlnyomó részben politikai jelszavak és ábrák (nyilas-kereszt, horogkereszt, szovjet-csil-

lag, sarló és kalapács stb.) foglalták el.

Bár kétségtelen, hogy ma minden a politika jegyében történik, mégsem tételezhetjük fel, hogy e politikai jellegű feliratok olyan spontán lelki megnyilvánulások lennének, mint a trágár szavak kimondása, leírása és meghallgatása, melyeket a pszichoanalízis ösztönös tevékenységnek minősít gyermekeknél.

Ha a két különböző természetű firkálási ingernek rúgóit vizsgáljuk, könnyen megállapíthatjuk, hogy míg a szexuális vonatkozású feliratok valóban ösztönös megnyilatkozások, addig a politikai jellegű ábrák és feliratok a különféle politikai szervezetek kulisszái mögött irányított primitív, de hatásában erős propagandának tekinthetők.

S ezek létrejötteinek — obszcén rokonaikkal ellentétben — társadalmi és politikai okai vannak. Akik a feliratok munkáját vállalják, nem az ösztön, hanem legtöbb esetben valamilyen politikai mozgalom, pártparancsát, rendelkezését vagy kívánságát hajtják végre. Kik azok, akik erre a szerepre vállalkoznak? Fiatalok vagy öregek? A társadalom melyik rétegének a tagjai?

Az obszcén feliratok elkövetőinek életkorát illetően bizonyos törvényszerűséget láthatunk. Az ilyen természetű tevékenység ingere főleg a serdülőkorban jelentkezik. A politikai feliratok terjesztőinek életkora viszont nincs határozott időponthoz kötve. Nem az egyén életkorától függ e tevékenység, hanem a kortól, melyben él. A történelmi események sodra, a világnézetek harca és a divergens politikai erők ropogó küzdelme termeli ki a merőben ellentétes jelszavak tömegét a falakon, kerítéseken, kapukon — mindenütt.

A társadalom számkivetettjei és jelszavaktól félrevezetett lelkek kevéssé pénzért, vagy ígéretért szívesen vállalkoznak arra, hogy bizonyos politikai párt „szárnyas ígét” fal-feliratok formájában terjesszék. S ha egyik nap 4-5 nyilaskeresztet

rajzol valaki a falra — pénzért, másnap már virtusból és kópéságból egy sereg kamaszgyerek folytatja ezt a munkát. S a látszat az, mintha tömeg-akarat megnyilvánulásáról lenne szó, holott az egész nem egyéb, mint háttérből irányított bátortalan propaganda, melyet éretlen gyermekek játékos kedve duzzaszt fel. Hatásában tehát lemérhetetlen a politikai propagandának ez a primitív formája, mert útja és sorsa kiszámíthatatlan.

Természetesen, nem lehet e tereh általánosítani. A jelszavak különfélék. Bizonyos akció reakciót vált ki. A jelszavak ellenjelszavakat termelnek ki. („Ki a zsidókkal!” — „Munkát, kenyeret, zsidókérdés nem tesz nekünk eleget!”) Ezeket az ellenjelszavakat esetleg szintén valamilyen párt indítja el a maguk útján (falfelirat), de kiindulhatnak egyéntől is. Olyan egyéntől, aki a politikai és társadalmi kérdések vonalán kellő ismeretekkel rendelkezik, önálló véleménye van és megfelelő állásfoglalása. Ösztönös tevékenységről persze ebben az esetben sem lehet beszélni.

A politikai vonatkozású falfeliratok, rajzok és jelek lázas, ideges, világnézeti és gazdasági teljesen zilált korunk termékei és társadalmi életünk válságának komoly körtünetei, melyek az erők össze-csapása után egy más társadalmi berendezkedés megszületésének pillanatában a múlt rekvizitumaiként bizonyára tomtárba kerülnek. (Sándor László)

A RÖHM-ÜGY. 1934 július 1-én angol ujságírók azt jelentették lapjaiknak Berlinből, hogy Németországban forradalom tört ki. Egy szélsőséges nemzetiszocialista elemekből álló csoport merényletet készített elő Hitler ellen, hogy a kancellár meggyilkolása után átvehessék a hatalmat. Az egymásnak ellentmondó első lapjelentések közölték, hogy június 30-án éjszaka Hitler kancellár személyes irányítása mellett fogták el s végezték ki

az összeesküvés megszervezőit s a halottak között Röhm, Schleicher s számos rohamosztagparancsnok, magasrangú katonai és rendőrtiszt között Göring tábornok, von Pappen al-kancellár és dr. Schacht birodalmi bankkormányzó neve is szerepelt. Öt napon át érkeztek a rémhírek. Németországból, egyes lapok már kétezerre becsülték a kivégzett összeesküvők számát s a polgárháborúról szóló híreket látszólag megerősíteni az is, hogy belügyminiszteri rendeletre július 2-án lezárták a német határokat. Július 6-án végre megjelent egy német kormánynyilatkozat, mely szerint Röhm, Strasser, Schleicher s több rohamosztagos és katonatiszt idegen hatalmak által is támogatva merényletet készítettek elő a kancellár ellen, hogy a kancellár eltávolításával visszaállíthassák a monarchiát. A Hitler és Röhm közötti ellentéteknek, — a nyilatkozat szerint, — az volt az oka, hogy Hitler nem nézte jó szemmel Röhm zsarolásait és természetellenes orgiáit, amelyek már erősen megfertőzték a rohamcsapatok szellemét. „Az összeesküvés vezetői közül hetvenkettőt kivégeztek, kettő pedig öngyilkos lett. A kormány az egész országban ura a helyzetnek”, — fejezte be a szűkszavú kormánynyilatkozat.

A Röhm-ügy hónapokig foglalkoztatta még a világsajtót és a vérbefojtott puccskisérlet sok részlete nyilvánosságra került. Néhány külföldi ujságíró kint járt Röhm kapitány Wiessee-i villájában s látták az éjszakai vérfürdő nyomait, szemtanúkkal beszéltek, akik elmondották, hogyan lövette le Hitler a villában összegyűlt összeesküvőket, közöttük egykori barátját és bizalmi emberét, Röhmöt is, akinék hiába adtak kezébe töltött fegyvert. A Röhm-féle összeesküvés igazi okaira mindeddig nem sikerült fényt deríteni. Mindenesetre kevés valószínűség volt annak, hogy Hitler csupán „a rohamcsapatok szellemének megtisztítása” érdekében bánt el ilyen kíméletlenül egykori